

Zo života KST

Zimným Považským Inovcom

Čerstvá nádielka snehu dva dni pred tradičným podujatím zlákala viacerých bežkárov, aby si v oblasti Považského Inovca vybehli aspoň na chvíľu do bielej krajiny. Individuálne to nie je vždy celkom ono, ale v dobrej a veselej partii má bežkovanie to pravé čaro. Preto sa mnohí opakovane stretávajú každý rok na Zimnom prechode Považským Inovcom, tentoraz už na 44. ročníku. Okrem pravidelných účastníkov hlavne z turistických klubov trnavského regiónu sa pravidelne pridávajú aj bežkári zo vzdialenejších kútov Slovenska.

text: Miroslav Herchl, foto: Miroslav Herchl a Martin Herchl

Podujatie je v celoslovenskom i regionálnom kalendári KST, tak prečo si nevykúšať trasu krásnym členitým terénom Považského Inovca. Na štarte sa stretávajú bežkári i peší. Na niektorých úsekoch budú mať výhodu jedni, miestami druhí. Sneh je väčšinou hlboký, prachový, ale na lesných cestách ujazdený a sú aj miesta, kde lesné traktory urobili svoje a bežky treba dať dole. Našťastie je to len niekoľko krátkych úsekov.

Na štarte na parkovisku nad Novou Lehotou rozdávame účastnícke diplomy a kontrolujeme, či sú všetci pripravení vyraziť. Ešte skontrolovať uzamknuté autá a môžeme sa vydať na cestu. Najprv stúpame cestou k lyžiarskemu stredisku, musíme sa držať pri krají cestu, lebo každú chvíľu nás predbiehajú autá so zjazdármi. Za parkoviskom pod zjazdovým

svahom už ruch utícha, môžeme pripnúť bežky a strmo stúpať na horný svah zjazdovky, ktorý prekrížujeme. Vlek ešte nie je v prevádzke, nemusíme sa vyhýbať zjazdárom. Vytvárame dlhý rad, začiatok je už na úzkej lesnej cestičke, ktorou traverzujeme úpätie Bezovca.

Boríme sa hlbokým snehom, v tejto časti stopa nie je zachovaná. Vietor urobil s prашanom svoje. Teraz je však príjemné bezvetrie. Striedame sa na čele skupiny, cesta tiahlo mierne stúpa, aby vzápätí prudším klesaním vyústila na lúke pred ďalším stúpaním na Skaliny. Pokúšame sa vyjsť čo najvyššie na bežkách, ale napokon musíme kapitulovať a záverečné stúpanie vyšliapať pešo. Riedkym lesom už presvitá dlhá lúka sedla pod Skalínami, na ktorú sa už môžeme opatrne spustiť na bežkách. Pokračujeme v hustej hmle

až k smerovníku, kde máme tradične prvú zastávku. Dopĺňame si tekutiny a počkáme na poslednú skupinku. Pešiáci výraznejšie zaostávajú, hlboký sneh im robí problémy. Ale dobrá nálada neopúšťa ani ich. Zaznie zopár veselých príbehov z minulých ročníkov a už pokračujeme krásne vysneženým riedkym lesným porastom. Na krátkom úseku si ešte musíme robiť stopu sami a napájame sa na lesný chodník s kvalitnou stopou. Oceňujeme túto pozornosť neznámych dobrodincov a môžeme si vychutnať parádny sklz na dobrom snehu.

V úbočiach nad dolinami les miestami redne alebo sa na krátko aj úplne stráca, čo umožňuje pekné výhľady do údolí. Viditeľnosť nie je ideálna, chvíľami ju zastierajú oblaky hmly, ale aj tak musíme postupovať ďalej. Dni sú ešte krátke a chceme prísť do cieľa za vidna. Cesta sa na niektorých miestach prudšie zvažuje, môžeme si vychutnať aj rýchlejšie, ale bezpečné zjazdy. Nad rekreačnou oblasťou obce Podhradie nás lesná cesta privádza k ceste, ktorá spája obec s dolinou na druhej strane hrebeňa. Po nej sa vydávajú pešiáci, smerujú k bývalej horárni Janiš a pokračujú údolím do Novej Lehoty, nad ňou je cieľ. Delí sa aj skupina bežkárov. Skupinka, ktorú láka pohľad na Topolčiansky hrad zblízka, pokračuje cez chatovú osadu a obec Podhradie k hradu. Hlavná skupina pokračuje vlastným značením popri kameňolome a potom tiahlym zjazdom do zimného strediska v údolí medzi masívom

▲ Z úpätia Úhradu opäť vidíme Topolčiansky hrad

▼ Pod Smutným vrškom – čakáme na pešákov

s Topolčianskym hradom a Úhradom. Tu sa obidve skupiny opäť spoja.

Topolčiansky hrad je síce pre návštevníkov v zimnom období uzavretý, ale zaujímavá silueta zručaniny na vápencovom brale je atraktívnou zastávkou aj pre účastníkov prechodu. Prvá písomná zmienka o hrade pochádza z roku 1235, najprv bol kráľovským majetkom, potom sa už majitelia striedali. Bol sídlom hradebného panstva takmer troch desiatok obcí až do začiatku 18. storočia. Poznačili ho udalosti počas Rákociho povstania. Škody spôsobené cisárskymi vojskami síce čoskoro opravili, ale svoj význam už hrad späť nezískal. Koncom 19. storočia ešte dostávali vežu aj časť opevnenia, ale potom objekt už len chátral. V druhej polovici 20. storočia sa podarilo znovu opraviť vežu a zakonzervovať opevnenie a ostatné časti zručaniny, aby mohol byť v letných mesiacoch prístupný návštevníkom.

Do zimného strediska pod Úhradom postupne prichádzajú obidve skupiny bežkárov. To je aj vhodná

príležitosť počkať na pomalších účastníkov a naobedovať sa z vlastných zásob. Tešíme sa, že miestny lyžiarsky vlek je v prevádzke a nebudeme musieť stúpať prudkou zjazdovkou na úpätie Úhradu. S menšími problémami všetci zvládame zradný nástup na vlek v hlbokom snehu a počas jazdy sledujeme techniku početných lyžiarov na zjazdovkách. So zvyškom stúpania si už musíme poradiť vlastnými silami. Tu sa už prejavujú aj kondičné deficity začiatku sezóny, ale odmenou za vydanú energiu sú ďaleké výhľady z hrebeňa do údolia.

Z Úhradu nás čakajú väčšinou už len zjazdy serpentínami lesných ciest. Hlboký sneh však veľa držiať sa vyjazdenej stopy, ktorá nás privádza na Holé brehy. Tu sa opäť čakáme, aby sme spoločne mohli vyraziť na dlhú, mierne klesajúcu časť trasy. Vedie k už spomenutej horárni Janiš a ďalej až do obce Nová Lehota. Pred obcou nás čakajú dve dlhšie stúpania a už sa objavujú prvé domy. Obec sa stala známou vďaka televíznej seriálu Horná Dolná, v ktorej hrá vlastne hlavú úlohu. Z neznámej, ale malebnej a tichej obce s krásnym okolím sa zrazu stala atrakcia pre návštevníkov a každým rokom ich pribúda. Chcú vidieť miesta, ktoré poznajú zo seriálu, hlavne bývalú krčmu. Záujem o obec má však aj negatívne stránky – problémy s parkovaním, odpadkami,

▲ V sedle pod Skalínami

▼ Časť účastníkov na štarte prechodu

ktoré tu návštevníci zanechávajú, a niektorým starším obyvateľom sa nepáči obsah a dej seriálu.

Účastníkov zimného prechodu čaká ešte pomerne strmý výstup popri serpentínach hlavnej cesty a už sú v cieľi na parkovisku. Absolvovali 20,5 km zaujímavej trasy v zasneženej krajine.

Organizátori podujatia – členovia KST Atóm Jaslovské Bohunice a KST regiónu Trnava pripravujú prechod zimným Považským Inovcom s malými obmenami každý rok. Oblíbený je aj variant s pokračovaním z Holých brehov cez Nový Majer a Dominovu kopianicu do Novej Lehoty. Takto predĺžená trasa meria 25 km a umožňuje spoznať aj zimnú atmosféru kopianíc pod hrebeňom Považského Inovca.

Krásna príroda a zaujímavé miesta po trase v tejto časti pohoria príjemne prekvapujú nových účastníkov a lákajú pravidelných návštevníkov. ●

Spoločný zimný zraz českých a slovenských turistov objektívom účastníkov

Klub priateľov turistiky Police nad Metují, odbory Klubu českých turistov z Broumova, Náchodu, Úpic, Ústí nad Orlicí a mesto Police nad Metují pripravili od 14. do 17. februára 16. zimný zraz KČT. Českí turisti prichýlili aj turistov zo Slovenska, a tak zraz bol zároveň aj 52. zimným zrazom Klubu slovenských turistov. Vďaka tomu bol počet účastníkov až 918 (vrátane organizátorov), z tohto počtu bolo viac než 500 slovenských účastníkov. Takmer tisícka zúčastnených turistov vysoko prekročila očakávanie organizátorov, ale tí tento slovenský „nájazd“ statočne znášali. Šéf organizačného štábu Petr Scholz dokonca konštatoval: „... s úžasem jsem sledoval, jaká ve vašich řadách byla kázeň a radost ze života.“

Slnecnú atmosféru vydareného spoločného podujatia dokumentujú fotografie Zdeňka Černého a Rostislava Kašovského.

(DV)

▼ Zimná krása roklín skalného mesta

▲ Vyhládka Koruna

▲ Na lyžiarskej trase z Adršpachu do Dědova

▼ Sneholezci v skalách

Bežkárom na dosah

Kilometrový bežkársky okruh túto zimu opäť slúžil Banskobystričanom aj návštevníkom, ktorí mestom iba prechádzajú a potrebujú sa cestou do zimných stredísk trochu rozhybať.

V krásnom prostredí areálu plážového kúpaliska na Štiavničkách, prakticky v centre mesta Banská Bystrica, sa možno venovať zimným športom – sánkovaniu a pri dostatočnej hrúbke ľadu na zamrzutej vodnej hladine aj korčuľovaniu. Najviac vyhľadávanou atrakciou je však udržiavaný okruh pre bežkárov, určený pre beh klasickou či voľnou technikou. Nenáročnú trať, takmer bez prevýšenia, využívajú desiatky bežkárov počas celého dňa i večer pri umelom osvetlení. Trať je k dispozícii od 7. do 21. hod. s bezplatným vstupom a poskytuje návštevníkom pekné výhľady ponad zamrznutú a zasneženú vodnú hladinu. Romantickú kulisu na viacerých úsekoch dotvárajú majestátny stromoradia. Len obrysy zasnežených objektov susediaceho kúpaliska a strechy budov v pozadí prezrádzajú, že sa nachádzame priamo v meste, a nie v lone divokej prírody.

Zriaďovateľom areálu zimných športov je Mesto Banská Bystrica a jeho správcom a udržiavateľom Záhradnícke a rekreačné služby mesta s podporou susediaceho hotela DIXON RESORT, ktorí lyžiarsky okruh priebežne udržujú a upravujú. Pripravení sú popasovať sa aj s menšími výkyvmi a rozmarmi počasia – a doplniť vrstvu snehovej pokrývky snehom zo snežných diel. Areál sa, podobne ako v dvoch predchádzajúcich sezónach, teší veľkej obľube a jeho návštevnosť stále stúpa. Pre tých návštevníkov, ktorí chcú spojiť viac aktivít, je v areáli k dispozícii bowlingová dráha a neďaleko, v tejto časti mesta, aj krytá plaváreň a saunový svet. ●

text a foto: Mroslav Herchl

Odznak 100 jarých kilometrov 2019

Odznak 100 jarých kilometrov 2019 možno plniť od soboty 16. marca do nedele 7. júla 2019. Podmienkou na získanie odznaku je účasť na otvorení jarnej turistickej sezóny v odbore, regióne, účasť na jarých vychádzkach s vedúcim alebo cvičiteľom. Odznak je vhodnou motiváciou a odmenou pre deti a mládež za činnosť v TOM alebo v turistických krúžkoch v školách, centrách voľného času.

Spôsob objednania a zasielania odznakov sa oproti minulým rokom nemenia. Cena kovového odznaku je 1 €. Pri objednávkach nad 15 ks je cena 0,90 €. Za každých 10 ks objednaných odznakov je 1 ks zadarmo.

Odznak možno objednať na adrese: 1. ŠK KST Turzovka, Mgr. Vladimír Pekár, Stred 371, 023 54 Turzovka, tel.: 0905 576 506, vladimirpekar@cetrum.sk, www.turistika.e-kysuce.sk.

Vladimír Pekár

Hľadám odznaky zo zimných turistických zrazov z rokov: 1967 (1. ročník), 1968 (2. ročník), 1969 (3. ročník) a 1970 (4. ročník). Kúpim za výhodnú cenu alebo vymením za iné odznaky zo zimných, letných alebo cyklistických zrazov. Kontakt: antonhasak@pobox.sk, tel.: 0908 027 603.

Turisti z Kremničky - 40 rokov na horách

Nepatríme ku klubom, čo majú každý rok rovnaký alebo podobný kalendár aktivít s tými istými výstupmi, ale vyhladávame nové zážitky a nepoznané zákutia prírody.

Naše krásne hory ponúkajú nespočetné možnosti na prechádzky, celodenné túry alebo viacdňové putovania, preto nemám obavu, že minimálne ďalších 40 rokov by sme si nemali z čoho vyberať. Veľmi ma teší, že o turistiku je veľký záujem, v horách stretávame veľa mladých ľudí. Hoci nie sú organizovaní turisti ako my, dôležité je, že sú v prírode s priateľmi. Nepoznajú však čaro klubového života, kde sa stretávajú ľudia rôznych profesií a záujmov a kde vznikajú nové kamarátstva a dlhoročné priateľstvá.

Pýchou našej činnosti je vysokohorská turistika (VhT). Máme kvalifikovanú desiatku inštruktorov VhT, ktorí každoročne od prelomu milénia organizujú kurz základov VhT a sme garantom kurzov VhT v regióne. Vyškolili sme vyše štyristo absolventov. V Kremničianске doline máme upravené cvičné skaly a tiež vlastnú zaistenú (železnú) cestu. Ich autorom je doterajší dlhoročný predseda klubu Milan Hlavatý, ktorý v júni 2018 oslávil krásne životné jubileum 70 rokov, stále má obdivuhodnú turistickú kondíciu a teší sa pevnému zdraviu.

Vďaka vysokohorskej turistike naši členovia pochodili okrem domovských Tatier aj zahraničné hory. Z mnohých alpských pobytov v lete spomeniem strechu Európy – Mont Blanc, rakúsku národnú horu Hoher Dachstein, najvyšší bod Nemecka – Zugspitze či najkrajšiu horu sveta – Matterhorn. Nemožno tu vymenovať všetky alpské štíty, na ktorých stáli Kremničania. Naši turisti zdolali všetky najvyššie body krajín susediacich so Slovenskom: Grossglockner (3798 m), Rysy (2499 m), Hoverla (2061 m) a Kékes (1014 m). Podnikli sme horské výstupy v Nórsku, Španielsku, Taliansku, Slovinsku, Bosne a Hercegovine, Čiernej Hore, Macedónsku, Grécku, Bulharsku, Rumunsku a na Ukrajinu.

Menej náročné podujatia organizujeme hlavne na jar, keď sa rozbieha turistická sezóna. Preto nás môžete stretnúť drať vibramky, bežky, skialpy, snežnice, bicykle a v minulosti sme narobili diery aj v laminátových lodiach počas splavov Hrona. Za štyridsať rokov činnosti máme prakticky prejdené celé stredné Slovensko, všetky prístupné tatranské vrcholy vrátane mnohých neprístupných štítov (vďaka VhT), mnohé slovenské hrebeňovky, vyššie hory Českej republiky a postupne spoznávame aj vzdialenejšie, doteraz nenavštievené pohoria na západe i východe Slovenska.

Okrem letnej a zimnej turistiky sa venujeme aj dobrovoľníckym aktivitám na podporu turizmu. Najvýznamnejšou z nich bolo spriechodnenie zavaleného tunela v Kremnických vrchoch v rokoch 1996 až 1997. Práve turisti z Kremničky, ktorí obnovu technickej pamiatky aj iniciovali, sa brigádnicky na nej najviac podieľali.

Druhá pamiatka, ktorá bola obnovená vďaka iniciatíve Kremničky, je unikátny trojramenný drevený kríž v sedle Tri križe. Pôvodný dubový kríž z roku 1894 vandali v roku 2002 spílili. Keďže nám ho bolo ľúto, tak sme spojili sily s turistami z Kremnice a vďaka šikovným rukám študentov SOŠ Kremnica sme v roku 2003 spolu s ďalšími dobrovoľníkmi vztýčili repliku starého kríža na pôvodnom mieste. Oba artefakty – tunel i trojkríž máme v klubovom logu, na čo sme právom hrdí! ●

text: Tomáš Trstenský,
foto: Tomáš Trstenský
a jeho archív

Regionálny výstup na Ostrý vrch

Ostrý vrch je tretím najvyšším z Hnileckých vrchov a z jeho skalného vrcholového bodu sú krásne výhľady na lesnú scenériu nad obcami Helcmanovce a Prakovce. Obdivovať pestrú farebnosť neskorej jesene mohli účastníci 10. novembra počas výstupu na Ostrý vrch, ktorý organizovala Regionálna rada KST Spišská Nová Ves.

Na výstupe sa zúčastnila takmer tridsiatka aktívnych členov Klubu slovenských turistov Prakovce. Po zelenej turistickej značke, ktorá ich viedla od železničnej stanice Prakovce mierne do kopca lesom, sa dostali až na lúky s krásnym výhľadom na obec Helcmanovce. Cestou ponad Helcmanovské lúky sme obdivovali novú dominantu – Pamätník baníkom. Do krajiny citlivo vsadený kríž na podstavci predstavujúcom banskú haldu dal postaviť BANSKO-ROBOTNÍCKY SPOLOK v spolupráci s gréckokatolíckou farnosťou. Pamätník je venovaný obetiam banských nešťastí v okolitých baniach. Zostáva ešte upraviť okolie a čoskoro sa kríž stane krásnym svetelným bodom, ktorý v nočnej tme priťahne pohľady a naladí na rozjímanie.

Trasa výstupu pokračovala k hrobu baníka, ktorý je konečnou zelenou turistickou značkou. Ochrannú ruku nad pietnym miestom držia celé generácie nadšencov. Pravdepodobne ešte za čias Márie Terézie, v dobe rozkvetu baníctva, prišiel v týchto končinách o život neznámy baník. Pochovaný bol na mieste nálezu. Približne o stoosemdesiat rokov dal iba devätnásťročný mladík podnet na opravu zanedbaného hrobu. A tak v roku 1937 bol hrob, v ktorom sa skutočne našli kostrové pozostatky človeka, výrazne opravený. V súčasnosti je miesto upravené a pozornosť púta aj informačná tabuľa v blízkosti hrobu. Poslednú rekonštrukciu v roku 2015 zrealizovali Mestské lesy Gelnica. O kúsok ďalej je priestor na posedenie a možnosť oddýchnuť si. Odmenou za náročné stúpanie bol výhľad na severnú stranu, kde za dobrého počasia možno vidieť Spišský hrad a hradbu Vysokých Tatier.

Zdolaním Ostrého vrchu s nádherným výhľadom na rodný kraj sa však deň ani zďaleka nekončil. Trasa pokračovala na blízku Helcmanovskú skalú a chatu Marta, v ktorej helcmanovskí turisti ponúkli účastníkov výstupu niečím dobrým na zahriatie. Priateľské stretnutie s turistami z iných oddielov sa vydarilo, a tak čas odchodu domov sa nenápadne odďaľoval. Pekný turistický deň ukončili Prakovčania posedením pri gitare.

text a foto: Jana Matzová